

Tarık Tufan

— *Ve Sen Kuş
Olur Gidersin*

Türk
Edebiyatı
—
Roman

Tarık Tufan, 1973 yılında İstanbul'da doğdu. Kabataş Erkek Lisesi'ni tamamladıktan sonra üniversite eğitimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Felsefe bölümünde gerçekleştirdi. Marmara Üniversitesi Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü'nde Sosyoloji alanında yüksek lisansını tamamladı. Radyo ve televizyonlarda kültür-sanat alanında programlar gerçekleştirdi. İlk kitabı *Kekeme Çocuklar Korosu* 2000 yılında yayımlandı. Ardından *Kraliçenin Pireleri* (2002), *Ve Sen Kuş Olur Gidersin* (2004), *Hayal Meyyal* (2007), *Bir Adam Girdi Şehre Koşarak* (2010), *Şanzelize Düğün Salonu* (2015), *Beni Onlara Verme* (2017) ve *Düşerken* (2018) yayımlandı. Romanlarının yanı sıra belgesel ve kurmaca film senaryoları yazmaya devam ediyor. *Uzak İhtimal* filmiyle 2009 yılında İstanbul Film Festivali'nde, *Yozgat Blues* filmiyle 2013 yılında Adana Altın Koza Film Festivali'nde "En İyi Senaryo" ödüllerini kazandı. Yazdıkları çeşitli dillere çevrildi. Edebiyat dergilerinde öyküleri yayımlandı.

Ve Sen Kuş Olur
Gidersin

DOĐAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Hayal Meyal
Őanzelize Dűđűn Salonu
KraliĐenin Pireleri

VE SEN KUŞ OLUR GİDERSİN

Yazan: Tarık Tufan
Editűr: Senem Kale

Yayın hakları: © Dođan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ő.
Bu eserin bűtűn hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiğbir Őekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Birun Kűltűr Sanat Yayıncılık / 2004
Dođan Kitap'ta 1. baskı / Mayıs 2020 / ISBN 978-605-09-7382-2
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gencer
Kapak fotoĐrafı: Mustafa Seven
Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ő.
Cihangir Mah. Gűvercin Cad. No: 3/1
Baha İŐ Merkezi. A Blok Kat: 2
34310 Haramidere-İstanbul
Tel. (212) 412 17 00
Sertifika no: 44452

Dođan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ő.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3 Kat 10, 34360 ŐiŐli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Ve Sen Kuş Olur Gidersin

Tarık Tufan

Önsöz

Önceden söyleyebilecek bir sözüm yok... Söylenmesi gereken ne varsa söylemeye çalıştım. Bu benim gibi biri için çok kolay değil. Bir çırpıda anlatmaya çalıştım her şeyi. Durup düşünürsem anlatmaktan vazgeçebilirdim.

Bazı şeyleri, anlatmaktan ötürü de pişman olacağımın farkındayım.

İnsan, duygularının apaçık bir biçimde başkalarının bilinmesini istemez sonuçta.

Bir öykü kahramanı olmanın rahatlığına bırakıyorum kendimi...

*“Bil ki ey sevgili!
Ben seni aklımdan hiç çıkarmadım;
ben sadece aklımı çıkardım.
Ve böyle bilsin bütün dünya,
ben aklımı senin râmına değil,
senin uğruna senden çıkardım.”**

* Düccane Cündiođlu, *Cenab-ı Aşk'a Dair*.

Geçmişi anlatmakla ne umar insan? Her şeyin yaşanmış ve bitmiş olmasının verdiği rahatlıkla, tüm olup bitenlerden bir şeyler öğrenebildiğini göstermek çabası mıdır bu? Kendisiyle, olaylarla yüzleşebilmek cesaretini kaybetmediğini ispatlamak mıdır başkalarına karşı?

Belki de içini boşaltmak...

Başka hiçbir sebep olmaksızın, içini dökmek, kulak veren herkese...

İnsan yaşadıklarının bilinmesini ister. Yaşananların olağanüstü şeyler olması, senaryolaştıracak kadar ilgi çekici olması da gerekmez.

Karşılaştığımız her insanın konuşmaya başlama sorusu değil midir, o gün neler yaptığımız?

İşe gittim... Çok yoğun bir gün geçirdim... Ekonomi bu aralar istikrarsız... Gazetede okudum... Yoo onu çoktandır görmüyorum... Ayrılmışlar demek... Hiç umurumda değildi zaten... Atıştırdım biraz... Ve daha bir sürü sıradan şeyleri de anlatmak ister insan.

Kendi yaşadıklarına baktığımda açıkçası çok ilginç şeyler olduklarını düşünmüyorum. Dinleyenlerin gözlerini faltaşı gibi açacakları kadar olağandışlıklar yok hayatımda. Aslında olağandışlığın ne olduğunu anlamak için olağanın ne olduğunu bilmek gerekiyor galiba. Ailesindeki fertler arasında bir sürü kanser hastası olan birinin kansere yakalanması ne kadar olağandışıdır mesela?

Bütün bunlar bir tarafa ben sadece anlatmak istiyorum. Yalnızlara özgü delice bir istekle anlatmak istiyorum. Her yalnızın aradığı bir fırsattır anlatabilmek. Birilerinin seni ilgiyle dinlediğinin mutluluğuyla biraz da eklemeler yaparak, bir temsilin içindeymişçesine anlatırsın. Dinleyenler bundan hiç olmazsa, başkalarının acısına tanıklık etmenin gizliden gizliye insana heyecan ve keyif veren tadını alabilirler.

Ah evet, başkalarının acısına tanıklık etmek!

Oturup birbirine anlatmak, televizyon ekranına yapışacak gibi izlemek, gazetelerin üçüncü sayfasını neredeyse gözüne yapıştırarak okumak, acının en küçük ayrıntısını dahi bilmeye çalışmak, kendi acılarını unutmak için her türlü çabayı ortaya koyarken başkalarının acılarından keyifli bir yemek sonrası muhabbeti çıkarmak...

Başkalarının ölümlerinden, başkalarının amansız hastalıklarından, örtülü bir hazla, yalancıkdan ifadelerle sohbete renk katmak...

Bunları biliyorum ama fikrimi değiştirmiyorum.

Anlatmak istiyorum sadece.

Anlatırken hiçbir ayrıntıyı kaçırmamak gibi bir amacım yok. Zihnimi uzun süre yoramıyorum zaten. Bazen de olaylar birbirinin içine geçiyor. Öyle şeyler de var ki zihnimde, bunları sahiden yaşadım mı yoksa benim kurguladığım şeyler mi ayırt edemiyorum. Çok tanıdık, bir o kadar da bulanık olaylar.

Bazı yüzler var aklımdan silemediğim. Bu insanlar sahidenden hayatıma girdi mi, yoksa bir gazeteden, dergiden, televizyondan zihnimde takılı kalan fotoğraflardan mı hatırlıyorum bundan da emin değilim. Zihni bu kadar karışık bir adamın söylediklerini dinlemek bize ne kazandırır diyeceksiniz.

Bu da başka bir eğlence değil midir?

Bugünlerde zihnimi biraz daha toparlamış olmanın verdiği bir rahatlık var içimde.

Dışarıya dolaşmaya çıkıyorum bazen.

Bu şehirde öyle yerler var ki, benim için adeta yasak bölgeler. Çok denedim buralara gidebilmeyi. Hâlâ da başarabilmiş değilim. Evet bende hikâyesi olan mekânlar buraları. Tanıdık yüzler, olayların geçtiği zamanlardaki yüzler ifadelelerini hiç bozmadan aynı yerde bekliyorlarmış gibi geliyor. Zaman tam da o anda durmuş, benim dışımdaki bütün yüzler, kıyafetler, sokak satıcıları, balkondan kilim silkeleyen kadınlar, çöp kutusunu karıştıran köpekler, kollarını camdan sarkıtmış taksiciler aynen oradaymış gibi hissediyorum.

Kim bilir, belki de olup bitenlerin bir kısmını anlattıkça cesaretimi toplar ve günün birinde atıveririm kendimi bu sokaklara.

İnsanlara bir şeyler anlatmaya çalışmak buharlı bir cama yazı yazmaya benziyor. Özenle yazıyorsun, apaçık belli oluyor anlattıkların. Sonra silinip gidiyor.

Karşılaştığım her insana anlatmak istiyorum.

Küçükken gördüğüm buhar tutmuş her cama yazı yazmak isteğim gibi...

Rüyalarım zihnimi meşgul ediyor. Aynı şeyleri görüp duruyorum epeyce zamandır. Ulaşmak, yakalamak istediğim birileri, bir şeyler var ama hep geç kalıyorum. Tam varmışken gidiveriyor o şey.

Kalkan bir otobüs oluyor, kapanan bir kapı oluyor, kalabalığa karışıp bir daha göremediğim biri oluyor...

Geç kalıyorum sonuçta.

Hayatla aramdaki bu fark hiç kapanmadı.

Nerde yanlış yaptım?

Birçokları bunu hiç düşünmediğimi sanıyor. Yanılıyorlar oysa. Sırf bu soru yüzünden, gözlerimi hiç kapamadan, günleri birbirine bağladığımı bilirim.

İnsan tamamlanmamış bir cümledir

“Gerçeklik insanın şu ya da bu şekilde içinde bir bitki gibi yaşadığı ve yaşayacağı bir zindandır. Bunun dışındaki her şey –düşünce, eylem– sadece düşünsel ya da fiziksel bir oyalanmadır.”

C. Pavese

Hevesleri, beklentileri, erteledikleri, kursağında kalmış kelimeleri, kaçırılmış bakışları, gizledikleri, bitirilmemiş mektupları, susuşları ve istemsiz veda edişleriyle tamamlanmamış bir cümledir insan.

Son anda binmekten vazgeçtiği bir otobüs, suskun kalınmış bir telefon araması, sinemada yanında duran boş koltuğa bakış...

Tamamlanmamış bir cümledir insan.

Yalnızlığıyla bile bir araya gelemeyecek kadar ıssız.

Bütün bunlara rağmen hayat, yine de anlamlı bir cümle kurabilme isteğidir.

İnsanın kendini tamamlayabilmesi isteği.

Zaman içinde aşınmış, her şeye kırgın bir ruhun kendini onarabilme çabasıdır.

Geriye dönüp, kendi ıssızlığıma terk ettiğim kelimeleri, henüz belleğimde ifadesini yitirmemiş yüzleri ve bir panik anında yaptığım anlık tercihlerimi arıyorum.

İsimlerini bile unuttuğum insanlarla yan yana durduğum fotoğraflara, rakamları silinmeye yüz tutmuş numaraların yer aldığı telefon defterlerine, kitapların arasında unuttuğum küçük notların yazıldığı kâğıtlara, derste tuttuğum defterlerin arka sayfalarına yazdıklarına, kitapların boşluklarına iliştirdiğim karalamalara bakıyorum.

Zihnimin en arka kıvrımlarına hapsettiğim ve yıllar boyunca dönüp bir kez olsun yüzüne bakmadığım anlara, geç kalmış bir özü gibi, bir sadakat ilanı gibi yeni yerler açıyorum.

Arayışlar insanı yorar.

Hele aradıkların, kendi içinde gizlediğin şeylerse yorgunluğun kat kat artar. Bir daha onlarla karşılaşmamak için, bulabildiğin en uzak köşelere gizlediğin şeyleri bir gün yeneden ortaya çıkarmak zorunda kaldığında, onları gizlemek için sarf ettiğin çabanın iki kat fazlasını harcamalısın. Bir de ayak diremeler işin cabası. Önüne çıkması muhtemel şeylerle karşılaşmaya hazır değilsen, endişeyle bekliyorsan, o vakit aramak gürültü kopararak gelen bir ölümü beklemek kadar zordur.

Yürek yordamıyla bulabildiğin bir kapıya elini uzattığında, karşına çıkabilecek şeylerin tedirginliği etrafı koyu bir sessizliğe boğar. Kapının arkasında asla yüzleşmek istemeyeceğin şeylerin varlığı aklına takılmıştır bir kere. Kapıyı açmak için elini uzattığında korku, endişe, utanç, merak hepsi bir araya gelip titreme olmuştur.

Her şey susmuştur böyle zamanlarda.

Yavrularını yedikten sonra bir kenara kıvrılan kedi suskunlaşmıştır.

Kör bir kanserli hücrenin bütün vücudunda saltanat kurduğu, göz altları çökmüş adam susmuştur. Yeterli beslenememeden memeleri pörsümüş ve kucağında ağlayıp duran bebeğine çaresizce bakan, bakımsız saçları birbirine dolanmış, elleri erkeksi, kalın kaşlı kadın da susmuştur.

Acının bağıra çağıra ortalığa tehditler savurduğu sokaklardaki evlerde yaşayan herkes susmuştur.

Üzerine hayat ürkekliği sinmiş insanlar, bu susuşlarından tanınabilir. Ağzı dolusu kelimeleri yutkunup, yapacak başka bir şeyleri kalmadığında, sessizliğin koynuna uzanıp gürültülü bir posta treninin kendilerine bir umut bırakmasını beklerler.

Ne olduğu, nereden geldiği çok önemli değil.

Sadece umudu hatırlatacak bir şey...

Bir göz kırpması uzunluğunda bile olsa, umut.

Gürültülü bir posta treninin kendisi bile her şeye rağmen umuttur. Birilerinin trenden senin için inebileceği ya da gelmesinden umudunu kestiğin bir haberin ulaşabileceği ihtimaliyle bir umuttur bu kara trenler. Hiçbir şey olmasa da çıkardığı gürültüyle etrafını saran ve dışarı çıkmaya izin vermeyen lacivert sessizliği bir anlık dağıtsa bile umuttur.

Bazı anlarda cesaretim kırılıveriyor. Bir uçurtmaya, gözlerimi ayırmadan uzunca bir süre bakabilecek cesareti bile bulamıyorum kendimde. Uçurtmanın dengesi bozulacak, kuyruğu dolanacak ya da ipi kopacak gibi geliyor.

Bir şeyler iyi gitmediğinde ve tüm bunlar üst üste geldiğinde, insan, bundan böyle yaşananların ve yaşanması muhtemel olanların kötülükten başka bir şey getirmeyeceği hissine kapılıyor. Bir adım sonrasında toprağın ayaklarının altından kayıp gideceğini düşünmek gibi bir his bu. Her adımı boşluğa atmak gibi.

İnsanın alınyazısına sonradan çirkin bir el yazısıyla eklenmiş uğursuz cümleler gibi. Şeytanın kirli elleriyle hayatımıza dokunabilme uğraşısı gibi.

Uçurtmanın sahibi olan çocuğu her seferinde kolunun kenarıyla gözyaşlarını silmeye çalışırken ve iç çekerek ağlarken görüyorum. Ne uçurtmayı izlemeye ne de ipin ucundan tutup da yükselmesine yardım etmeye cesaretim var. Sonuçta uçurt-

ma da bir sahiplenilif kurgusu. İpi elinde tutabilme çabası. İpini elinde tutmak, uçmasını izlemekten keyifli ne de olsa.

Fark ediyorum ki insanın kurguladığı hayat hep yarım kalıyor. Yerli yerine oturmayan, iğreti duran çok şey var.

Anlıyorum ki hayat hep beklenmedik şeylerdir.

Kural böyle...

Sen yürüyeceksin ve beklenmedik şeylere hazır olmanın çarelerini arayacaksın.

İyi de... Bir şey beklenmiyorsa ona hazırlıklı olmak nasıl olacak?

İşte bu yüzden her şeyin en kötüsünü düşünmek, sık sık düşen insanların sahip olduğu en köklü alışkanlıklardan biridir. Bu yüzden iyi şeyler de yaşansa, arkasından kötü şeylerin geleceği düşüncesi her şeyi berbat eder.

Bu insanların içinde buldukları an ne olursa olsun, bir şeylerin yeniden kötüleşeceği hissi, kör bir endişeye dönüşür.

Hiçbir şeyim yok... Hiçbir şeyim...

“Neyin var?”

“Hiçbir şey... Hiçbir şeyim yok.”

Anonim

Son zamanlarda bu soruyu her sorduklarında aynı cevabı verdim. Soran kim olursa olsun, ne amaçla sormuş olursa olsun yanıtım hep aynı oldu. Gözlerimdeki samimiyetsiz ifade fark edilmesin diye yüzümü hafifçe yere eğip, biraz da dudakğımı umursamazlık hissi uyandıracak şekilde büküp, her şeyin olması gerektiği gibi ya da en azından alışıldığı gibi gittiğini söyledim. Karşımdakilere bir zarar vermediğimi düşündüğüm yalanları daha kolay söylüyorum.

Aslında bir dönem biraz daha samimi, biraz daha gerçeğe yakın cevaplar vermeyi denedim. Bir çırpıda ne var ne yoksa anlatayım diye geçti aklımdan.

Yaşadıklarımı, hissettiklerimi bütün açıklığıyla anlatmak gibi, bugün düşündüğümde son derece aptalca gelen çabalara giriştiğimi hatırlıyorum.

Sonra bundan vazgeçtim. Bunun fazlasıyla saf bir durum olduğunu hissediyordum.

Tanrım, insanın kendi acziyetini, zavallılığını, düştüğü saçma sapan durumları fark etmesi ne korkunç!

İnsanların yüz ifadelerine biraz dikkatli bakınca birçok

şeyi gizlemenin, ya da en azından bir şey yokmuş gibi davranmanın zorunlu olduğunu düşündüm. Birçoğu “Bu herife nereden yakalandım?” der gibi bakıyordu. Kimi, sıkılgan bir şekilde etrafına bakmayı tercih ederken kimisi de, ilgili gibi görünmek için ben konuşurken başımı sallayıp üzgün bir hâl takınıyordu.

Hiçbiri de “Bunları dinlemeye tahammülüm yok. Başının çaresine bak. Ne halin varsa gör” türünden şeyler söyleme cesareti gösteremedi. Böyle düşündüklerini adım gibi biliyordum.

Neden durup dinliyormuş gibi yapıyorlardı o zaman?

Sanırım bana ihtiyaçları vardı o zamanlar. Henüz düşmemiştim ve tutunduğum yerde olmak için sahip olduğu birçok şeyi feda edebilecek insanlar tanıyordum.

Oturup, neyim var neyim yok anlatabileceğim insanlar da vardı elbet. Anlayabileceklerinden ve bir şeyler yapabilmek için çaba sarf edeceklerinden kuşku duymadığım insanlar. Fakat onlara da sorun çıkarmak istemiyordum. Onları üzme ve beni her gördüklerinde yeni bir sorunla karşılaşabilecek olmanın verdiği bir sıkıntı haline sokmak beni de üzüyordu. Bu yüzden onlara da aynı iğrenç yanıtı verdim: “Hiçbir şey yok!”

Böylece sahiden önemsedğim insanları kendime karşı koruyordum. Onları muhataralı bir ruhtan uzak tutuyordum. Aşkı yitirmiş zayıf bir ruhtan...

Dostlarımdan bazıları böyle bir cevabı duyduklarında içten içe mutlu olmaya başladılar. Artık onları dostlarım diye anmam sadece tanımlama getirmek için. Ya da teselli mi demeli? Mutlu olmaya başladılar çünkü bu cevap onlardan hiçbir beklentimin olmayacağı anlamına geliyordu ve onlar da gerçek durumu anlayabilmek gibi bir uğraşa girmediler.

Zaten öylesine büyük bir gürültünün içine hapsoldük ki, anlatabilmeyi başardığınız birkaç şey de gürültünün içinde kaybolup gidiyor.

Tarık Tufan varoluşsal yalnızlığımızın peşine düşüyor.

Genç bir adam, kafası karışık, âşık, toplum denilen çemberin yavaş yavaş dışına çıkıyor. Sorular soruyor hayata, yaşamın önüne çıkardığı bilgeleri yüreğiyle dinliyor...

“Seni saklıyorum, parmaklarını, ellerini saklıyorum, gülümserken kıvrılan dudaklarını saklıyorum, hoşça kollarını saklıyorum, bembeyaz yüzüne bir anda dolan şaşkınlıklarını saklıyorum. Sırf bu yüzden kalbim bir gün paramparça olacak.”

